

פרשה בלק

כח הציבור בהצמחת ה"יחיד"

האם מהאוויר?! מישהו הדביק אותם?! אלא זהו ודאי שמי שהצמיח את אותם 'עלים לחים' הוא ההדס היבש הזה, ולכך "חג שם הדר על כל ההדס", כי הדס שמצליח להצמיח עלים לחים, אוח וסימן הוא לכך שעדיין בטבעו הוא "הדר", כי בלא שהיה לו בטבעו "הדר" הוא לא יכול היה להצמיח עלים לחים, וכן הוא הביאור בתשובה לטענת ה'פתחון פה של אומות העולם', כי אומנם רוצים הם נביא כ'משה רבינו', אך האמת היא: כי מ'אומות העולם' - יותר מ"בלעם" לא יכול לצאת, אי אפשר להצמיח ולהוציא מהם יותר מ"בלעם", זהו המקסימום של הגויים, כי זה לא בטבע ולא בכוח שלהם, כי "משה רבינו" - יוצא וצומח רק מתוך "עם ישראל", כי אדם גדול יוצא מתוך כלל, מתוך ציבור, ולפי טבעו וכוחו של אותו ציבור ואותו כלל, כך יוצא ה"משה רבינו" שלו, וזהו יסוד יסודי מאוד, כי גם בישיבה שיש בה כבר את אותם יחידים שהישיבה מתפארת בהם, איך הם הגיעו? מהיכן הם צמחו?! - הם צמחו מכלל הישיבה, מהישיבה כולה, ולכל אחד ואחד מהישיבה יש לו חלק בבחור המעולה הזה, בבן עליה המיוחד הזה. ועלינו לדעת זאת, כדי שכל מעשה שאנחנו עושים, כל שמירה, וכל חיזוק, נדע שוב - שאין זה נוגע רק לעצמנו, אלא זה משפיע השפעה ישירה על אותו בחור המיוחד הזה שעתיד להיות מגדולי ישראל, וכל אחד ואחד יש לו חלק בזה - לצד הטוב, או ח"ו לצד הרע.

במדבר רבה [במדבר פי"ד כ'] מובא עה"פ "ולא קם נביא עוד בישראל כמשה" - ש"בישראל לא קם אבל באומות העולם קם, כדי שלא יהיה פתחון פה לאומות העולם לומר: אילו היה לנו נביא כמשה היינו עובדים להקב"ה, ואיזה נביא היה להם כמשה, זה בלעם בן בעור".

ולכאורה יש לתמוה תמיהה גדולה, כי הרי הטענה שיכלו לטעון אומות העולם היא: שאם היה להם 'משה רבינו' היו עובדים את ה', ולשם כך הביאו להם את בלעם שיש לו כח של נביא ה' - כדי שלא יהיה להם פתחון פה, אך עדיין מהי התשובה לכך שהם לא קיבלו את 'משה רבינו', והרי טענתם בפשטות היא נכונה, כי בסופו של דבר הם קיבלו "בלעם הרשע", ולא קיבלו "משה רבינו"!

הגמ' בסוכה (לג.) אומרת ש"הדס היבש פסול", "אך אם יבשו רוב עליו, ונשארו בו שלושה בדי עליו לחין כשר", ובאמת נפסק בשו"ע (סימן תרמ"ו) שאם נשאר בכל אחד ואחד מראשי שלושת ההדסים, ענף אחד שיש בו ג' עלים לחים, אז הדין הוא שכשר, ומוסיף שם המשנ"ב טעם בדבר: "דעל ידי הגי' עליו לחין שבראש הברד, חל שם הדר על כל ההדס", ויש להעיר כאן, כי לפסוק ולהגיד כאן שההדס "כשר", זה מובן, אבל להגיד ש"חל שם הדר"!! מה החבנה בזה, והרי המציאות היא שרוב העלים התיבשו, ואיך אפשר לתת כאן שם "הדר" בכלל?

ונראה לבאר את כל התמיהות הללו, על פי מה שהתבטא פעם חסבא מסלבודקא: "יש לי ישיבה עם מאות בחורים אבל את כל הישיבה אני מחזיק בשביל בחור אחד, 'אהרון סיסלאויצ'ר' - ר' אהרון קוטלר", ובהבנת עומק דבריו: האם היתה כוונתו של חסבא מסלבודקא שבעצם כל הבחורים יכולים ללכת והוא ישאר לבד עם ר' אהרון קוטלר?! ודאי שלא!! אלא מתוך ישיבה כמו סלבודקא שיש בה מאות בחורים - יוצא בחור אחד כמו ר' אהרון קוטלר, כי כל אחד ואחד מהישיבה יש לו חלק בהצמחת אותו ענף - בגדילתו של ר' אהרון קוטלר. וזהו הביאור בהדס היבש - שאמנם יש רק ג' עלים לחים בראש ההדס, אבל מאיפה הגיעו אותם עלים לחים,

מאמרי מוסר מהמשגיח הגה"צ רבי חיים וואלקין שליט"א